

humanitas

APRIL-MEI 1968
23STE JAARGANG NO. 2

VERSCHIJNT
1 x PER 2 MAANDEN

KADERORGAAN VAN DE NEDERLANDSE
VERENIGING VOOR
MAATSCHAPPELIJK WERK 'HUMANITAS'

CENTRAAL BUREAU 'HUMANITAS'
J.W. BROUWERSSTRAAT 16 - AMSTERDAM

REDACTIE:

T. van Grootheest,
hoofdreducteur

Drs. P. Albarda,
redacteur

P. E. Hutte,
red. Reclassering

H. van Schaaik,
redactiesecretaris

J. Terlouw,
red. Gezinsverzorging, Bejaardenwerk.

W. Post,
red. jeugdzaken

ADMINISTRATIE:

J. W. Brouwerstraat 16, Amsterdam
Telefoon: 020 - 739444

IN DIT NUMMER:

op blz. 22

Het ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk heeft de eerste stap naar een uniforme verslaggeving gezet met, voorshands nog niet bindende, richtlijnen. Wat het uniform registreren van gegevens, bij Humanitas alléén al, aan gegevens over de hulpvragenden, over de weg die hen naar onze bureaus voerde en over de voorgelegde problemen opleverde en vooral, nog zou kunnen opleveren, wordt hier door mevrouw **drs. R. A. E. Goezinne-Zijlman** beschreven aan de hand van gegevens uit een korte proefperiode.

op blz. 28

Hoe bekijken we het voogdijwerk van Humanitas door onze organisatiebril?
H. v. Schaaik ziet als belangrijk facet de beslotenheid ervan en tracht aan te tonen dat die ook functioneel geboden is.

op blz. 31

In 1970 herdenkt het **burgerweeshuis** te Amsterdam de dag van zijn oprichting **450 jaar geleden**. Het viert deze herdenking met een internationale prijsvraag. De redactie stelt graag drie bladzijden voor de beschrijving van deze prijsvraag beschikbaar.

op blz. 34

J. W. Tracey beschrijft in een heel kort artikel hoe ver men in Engeland gevorderd is met de ontkoppeling van Justitie en Reclassering en met het moderniseren van de nazorg- en de maatschappelijke begeleiding.

op blz. 36

Boekbesprekingen waaronder 'Maatschappelijk werk in deze tijd' door M. Traas en 'Krotopruiming en sanering in maatschappelijk perspectief' door dr. R. R. Koopmans.

op blz. 40

Gaat de redactie door met het afdrukken van belangrijke uitspraken bij het tot-stand-komen van de jurisprudentie inzake de algemene bijstandswet.

BERICHT AAN DE LEZERS:

De administratie heeft u een nieuw uiterlijk van ons blad in het uitzicht gesteld. Hoofdbestuur en redactie zijn nog niet tevreden met wat op dit moment mogelijk is. Uitstel is echter beslist geen afstel.

Red.

ALGEMEEN MAATSCHAPPELIJK WERK

een proef met uniforme registratie in het algemeen maatschappelijk werk bij humanitas.

enkele gegevens

inleiding

Enige maanden geleden is er door het Ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk een formulier voorgelegd voor het maken van jaarverslagen van instellingen voor algemeen maatschappelijk werk (A.M.W.). Dit formulier is niet als bindend bedoeld. Het zet echter wel een eerste stap naar een uniforme verslaggeving in het AMW in Nederland. Om de voor het verslag benodigde gegevens te kunnen verkrijgen moet men manieren hebben om deze vast te leggen. Iedere werker en ieder bestuur kan dat in principe op zijn eigen wijze doen. Wil men dezelfde, en dus vergelijkbare gegevens leveren, dat zal men ook op dezelfde wijze moeten registreren. Op een studiedag van maatschappelijk werkers van Humanitas is dit voorjaar een model-registratiekaart besproken; een andere kaart, deels overeenkomend, wordt reeds in een aantal afdelingen gebruikt. Over niet te lange tijd zal het AMW van Humanitas tot het gebruik van een uniforme registratie moeten komen.

Een begin is reeds gemaakt, omdat er binnen Humanitas een formulier ingevoerd is voor een uniforme kwartaalverslaggeving. Dit verslagformulier is nog vrij beperkt. Allerlei zaken die van belang zijn komen er niet aan de orde. Op den duur volgt misschien uitbreiding. Natuurlijk kan nu nog iedere maatschappelijk werker en ieder afdelingsbestuur naar eigen inzicht aanvullingen maken op dit formulier.

Reeds in 1965 werd er binnen Humanitas gewerkt aan de voorbereiding van de uniforme registratie en -verslaggeving. Er is toen gedurende de maanden mei en november in een groot aantal afdelingen van Humanitas door de maatschappelijk werkers voor AMW en bejaardenzorg meegewerkt aan een uniforme wijze van registreren van nieuwe hulpaanvragen. Hiertoe werden formulieren gebruikt die speciaal voor dit doel ontworpen waren.

Er zijn interne verslagen gemaakt van deze twee registratieperioden, die o.a. ter beschikking gesteld werden van de betrokken afdelingsbesturen en maatschappelijk werkers.

Het is wellicht zinvol, nu uniforme registratie allerwegen, en niet alleen in het AMW maar ook in de gezinsverzorging ¹⁾, de aandacht vraagt, in wat bredere

¹⁾ Zie het artikel van J. Terlouw in 'Humanitas' maart 1968.

kring enige gegevens te vermelden, die in de twee registratieperioden verkregen werden.

opzet van de registratie

Het uitgangspunt was een driedelige vraagstelling, nl. gegevens te verkrijgen over: welke mensen komen via welke kanalen met wat voor problemen bij Humanitas om hulp vragen.

Er is bij degenen die hulp vroegen, onderscheid gemaakt tussen mensen die hulp kwamen vragen omdat zij zelf met een probleem zaten en mensen die hulp kwamen vragen voor iemand anders. De eersten werden H's genoemd, de laatsten V's.

Er werden afzonderlijke formulieren gemaakt voor de H's en de V's. De formulieren werden ingevuld door de maatschappelijk werkers, en toegezonden aan het Centraal Bureau, waar totaaltellingen gemaakt werden.

enige verkregen gegevens

Sociaal milieu. Tijdens beide registratieperioden bleek dat bij de hulpzoekenden (H's) de middengroep meer vertegenwoordigd was dan in het totaal van de Nederlandse bevolking. Voor de indeling in niveaus van beroepen werd de zg. beroepensklapper E van het Centraal Bureau voor de Statistiek gebruikt.

Globaal was het resultaat als volgt: hoger milieu 1, middelbaar milieu 79, lager milieu 108; van 114 H's is het beroep niet bekend. Dit komt o.a. doordat er aanvankelijk geen instructie gegeven was om bij de gepensioneerden naar het laatst uitgeoefende beroep te vragen. Voor gehuwde vrouwen zonder beroep is het sociale milieu afgeleid uit het beroep van de man.

Het zal interessant zijn om met behulp van uniforme registratie in de toekomst na te gaan, of de gesignaleerde tendens zich ook gedurende langere perioden voordoet.

levensbeschouwing

Een zeker percentage van de H's die bij Humanitas komen, zeggen tot een kerk te behoren.

De levenbeschouwelijke verdeling was als volgt: R.-K. 20; Nd. Herv. 35; Geref. 5; andere christel. 4; Humanist 23; andere niet-christel. 7; geen 153; onbekend 59. Op de vraag: al of niet praktiserend werd door 20 ja geantwoord. Bij de telling is niet gespecificeerd voor welke levenbeschouwelijke richtingen dit gold.

Het zou interessant zijn, om te weten of het 'vrij van leerstelligheid zijn' in de benadering door Humanitas een reden is, waarom ook sommigen die tot een kerk behoren, zich tot Humanitas wenden.

Er is ook nagegaan, of de H's lid waren van Humanitas, omdat dit gegeven ook iets zou zeggen over de vraag of Humanitas voor een kring van 'belanghebbenden' werkt, of ruimer. Zoals te verwachten, blijkt deze kring veel ruimer te zijn. Van het totaal van 302 H's waren er 35 lid van Humanitas, 222 geen lid van Humanitas en van 45 was niet bekend of zij wel of geen lid waren van Humanitas.

burgerlijke staat

Er komen naar verhouding meer alleenstaande vrouwen dan alleenstaande mannen en naar verhouding meer gehuwde mannen dan gehuwde vrouwen bij de AMW-bureaus van Humanitas.

de wijze waarop men bij het amw terecht kwam

Het is voor het functioneren van het AMW van belang, te weten hoe mensen die hulp zoeken de weg naar het AMW weten te vinden.

De vraagstelling is in een aantal onderdelen gesplitst:

1. Hoe is men van het bestaan van het plaatselijk AMW-bureau op de hoogte.
2. Komt men op aanraden van iemand anders en zo ja van wie.
3. Bij welke andere instellingen heeft men eerste hulp gezocht voor dit probleem.
4. Van welke andere instellingen krijgt men nu nog hulp voor dit probleem (Niet opgenomen in proefperiode mei).
5. Op welke wijze vindt de contactlegging met het AMW plaats.
6. Wordt het contact gelegd door degene die zelf de hulp behoeft (H) of door een ander (V).

Op de punten 1, 2, 5 en 6 gaan we hieronder in.

verwijzers, die zelf contact opnamen

We beginnen het onderstaande overzicht met dit laatste vraagpunt. Honderdzes mensen namen contact op met het AMW om hulp te vragen ten behoeve van iemand anders. In 63 gevallen kwam er daarna een contact tot stand met degene voor wie de hulp gevraagd was. In lang niet alle gevallen was het nodig of gewenst, dat er een contact kwam. Soms vroeg men bijv. alleen inlichtingen over bejaardenhuisvesting. In een ander geval kwam men bijv. met de vraag: 'De moeder van een kennis van mij zit met allerlei moeilijkheden; kunt u haar ook helpen?' De maatschappelijk werker kan dan bijv. de verwijzer vragen, om de kennis van haar moeder voor te stellen om samen naar het bureau van de maatschappelijk werker te gaan. Het is niet zeker dat de betrokken moeder inderdaad komt.

Betrekking van V. t.o.v. degene voor wie hulp gevraagd wordt:

familie; ouder, kind, broer, zuster	23
ander familielid	5
andere particulier	4
arts/huisarts	6
wijkverpleegster	2
werkgever	5
school/onderwijzer	1
gem. soc. dienst	5
vakbond	0
vrijwilliger	12
andere MW bij eigen instelling	7
andere mogelijkheid	33
niet ingevuld	3
Totaal	106

Er is een zeer grote verscheidenheid van verwijzers. Enige aannemelijke verwijzers komen in deze opsomming niet of nauwelijks voor, bijv. wijkverpleegster en vakbond. Men moet echter bedenken dat bovenstaand overzicht alleen betrekking heeft op verwijzers die zelf contact opnemen met het AMW. Het is echter wel mogelijk dat potentiële cliënten via deze kanalen op het idee komen om met het AMW in contact te treden. Evenzo is ook de gezinsverzorging buiten dit overzicht gebleven, hoewel er waarschijnlijk wel enige gezinnen die via de gezinsverzorging contact hadden, client van het AMW werden.

Het is opvallend, dat er 12 vrijwilligers als verwijzer optraden. Ook waren er 7

MW's van Humanitas die met een MW van het AMW contact legden voor een cliënt. Het is van belang om in de toekomst na te gaan, in welke mate en hoe deze interne verwijzing binnen Humanitas functioneert. De samenwerking tussen verschillende werksoorten is immers een van de doelstellingen van Humanitas. Voor het beleid van de afdelingen is het van belang om meer gedetailleerd te weten welke instanties en particulieren al of niet uit hoofde van hun functie naar Humanitas verwijzen. De afdelingen zouden dit zelf uit verkregen materiaal kunnen nagaan.

hoe met het bestaan van humanitas op de hoogte

1. Hoe zijn H's en V's van het bestaan van het plaatselijk AMW-bureau van Humanitas op de hoogte (Kolom 1, 2 en 3).

2. Op aanraden van wie zijn zij daarheen gekomen (kolom 4).

	H	V	Tot.	H
advertentie	2	2	4	2
krantenartikel	10	1	11	5
naambord gelezen	3	0	3	1
TV	9	4	13	4
radio	6	1	7	3
telefoonboek	9	3	12	6
arts	14	0	14	11
wijkverpleegster	2	0	2	0
werkgever	6	4	10	1
school/onderwijzer	0	0	0	1
gem. soc. dienst	13	4	17	11
vakbond	6	1	7	6
vrijwilliger	49	24	73	48
andere MW bij eigen inst.	1	1	1	13
familie	48	0	38	31
andere partic.	37	2	39	35
andere AMW cliënt	7	5	12 ¹⁾	9
andere mogelijkheid	59	32	91	65
niet ingevuld	20	16	36	43
weet niet meer	12	6	18	4
Totaal	302	106	408	302

1) alleen in november gevraagd

Het valt op dat vrij veel H's en ook vrij veel V's het AMW-bureau kennen door vrijwilligers en andere medewerkers bij Humanitas.

Een klein aantal mensen weet er van via de vakbond en komt op aanraden daarvan. Het is verder opvallend dat een groter aantal mensen via een gemeentelijke sociale dienst op het idee gekomen is, dan er verwezen zijn door een gemeentelijke sociale dienst. Er zijn andere verwijzende instanties waar de getallen voor verwijzen en aanraden om te gaan, minder verschillen (bijv. bij ziekenhuis m.w.). Men zou deze getallen bovendien nog in verband moeten brengen met de vraag of er na het contact van V. met het AMW, ook een contact van desbetreffende H met het AMW tot stand gekomen is. De verschillen die we door combinatie van de twee tabellen kunnen vinden kunnen aanwijzingen vormen voor verschillende manieren van 'verwijzen'. Een aantal mensen weet via de massacommunicatiemediën van het bestaan van Humanitas en/of komt daardoor op het idee om hulp te vragen.

wijze van contactleggen

	H	V
op spreekuur	143	12
op bureau buiten spreekuur	22	14
bij huisbez. t.b.v. and. cliënt	8	4
telefonisch	68	63
brief	23	8
door MW na contact van V met MW	26	0
op andere wijze	8	1
niet ingevuld	4	4
Totaal	302	106

Iets minder dan de helft der contacten van de H's werd gelegd op het spreekuur, ongeveer een vierde telefonisch. Bij de V's zijn er zoals te verwachten naar verhouding veel meer telefonische contacten. Het zou interessant zijn om na te gaan of er een patroon is in de soort vragen waarmee men komt en de wijze van contactleggen. Wellicht zou het ook van belang zijn om na te gaan, welke spreekuren op welk tijdstip van de dag en de week de meeste bezoekers trekken.

de hulpvragen en de hulpverwachtingen

We verdiepen ons nu in het derde deel van de vraagstelling, nl. met welke vragen komt men bij het AMW en wat voor hulp verwacht men. Hierbij wordt niet ingegaan op het verschil dat er kan bestaan tussen de vragen waarmee de H of V komt en datgene wat — eventueel na enkele contacten — de kern van de problematiek blijkt te zijn volgens de diagnose van de m.w.

We menen dat uit de vragen en verwachtingen waarmee men bij het AMW komt, iets af te leiden zou zijn over het beeld, dat mensen die de hulp van het AMW inroepen daarvan hebben.

Bij onderzoekingen elders is echter wel gebleken, dat er zich merkwaardige verschillen kunnen voordoen in de problematiek zoals de hulpvragende die ziet en zoals de m.w. die na diagnose ziet. Het zal wellicht de moeite waard zijn om deze verschillen te achterhalen.

In het onderstaande zijn de hulpvragen in vrij grove categorieën ingedeeld.

Zoals te verwachten bij het algemeen maatschappelijk werk nemen de niet-materiële problemen de grootste plaats in (114 H's, 51 V's). De daaropvolgende categorie is de huisvesting, voornamelijk als bejaardenhuisvesting, maar ook bij een vrij groot aantal beneden-65-jarigen (boven 65 : 22, beneden 65 : 17 H's, 8 V's).

Ook komen vrij veel mensen voor financiële en (andere) materiële voorzieningen. (20 H's, 10 V's).

Een klein aantal hulpvragen heeft betrekking op administratieve en sociale regelingen (6 H's, 0 V's).

Er is ook gevraagd naar de hulpverwachting, zoals bemiddeling, inlichtingen, advies geven, klankbord, begeleiding.

Wanneer we daarbij de H's en de V's met elkaar vergelijken dan valt het volgende op: naar verhouding meer H's dan V's vragen om concrete hulp en bemiddeling, naar verhouding minder H's dan V's vragen om begeleiding. Het laatste treedt het duidelijkste naar voren t.a.v. de professionele V's, zoals te verwachten was, omdat zij van het AMW in het algemeen een juist beeld hebben.

besluit

In het bovenstaande is slechts een deel weergegeven van hetgeen uit de registra-

tieformulieren was af te leiden. De bedoeling was slechts, enkele punten te noemen waarover met behulp van registratie over langere perioden meer te zeggen zou zijn.

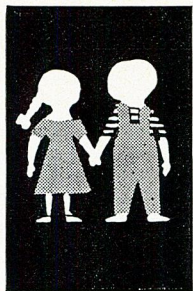
Door combinatie van gegevens komen interessante vermoedens naar voren. Ook uit de uniforme kwartaalverslagen, die binnen het AMW van Humanitas gemaakt zullen worden, zullen belangrijke gegevens voor de hulpverlening en voor het beleid naar voren kunnen komen.

R. A. E. GOEZINNE-ZIJLMAN

GEVRAAGD

in moederloos gezin van wetenschappelijk ambtenaar (33 jaar) met 2 kleine jongens (7 en 5 jaar) een lieve, beschaafde dame 45 tot 50 jaar voor de verzorging van het gezin te Amstelveen.

Br. onder no. A 4 bureau van dit blad.

KINDERBESCHERMING

de beslotenheid van het voogdijwerk van humanitas

Wie een blik werpt op de kleine wijzer van de klok ziet hem niet bewegen, wie van tijd tot tijd opkijkt ziet het verschil.

Zo is het met de groei van ons voogdijwerk gegaan.

In 1951 is Humanitas formeel erkend als voogdij-instelling. We zijn nu 17 jaar verder en in die tijd is het aantal pupillen in onze zorg tot 180 opgelopen. Dat betekent in die 17 jaar toch maar elke maand minstens twee nieuwe pupillen er bij, want onze jonge diensttak bestaat toch al lang genoeg om ook regelmatig afscheid te nemen van kinderen en jongelui die gaan trouwen, die meerderjarig worden, een enkele maal naar hun ouders teruggaan of waarvan de voogdij volledig door het pleeggezin wordt overgenomen.

Slechts de rechter kan aan onze vereniging de voogdij over een kind opdragen. Het ligt dus voor de hand dat er vrijwel altijd een tragische voorgeschiedenis achter zo'n voogdijtoewijzing schuil gaat en dat er altijd meer mensen nauw bij betrokken zijn dan het kind alleen.

Als er een voogdij-opdracht wordt overwogen, gaat van de aanvang af een onontkoombaar bureaucratisch getinte administratieve behandeling samen met een pedagogische en vaktechnische opvang in de vorm van een nogal uitgebreid complex van handelingen voor één geval. Dat 'geval' dat is dan het kind.

Jarenlang hebben we in veel soorten hulpverlening dat woord 'geval' gebruikt. Bewogen en te goeder trouw. Jawel, maar het is niet voor niets, dat we in het maatschappelijk werk een hekel hebben gekregen aan dat woord. De trits vakman, wetenschap en semantiek hebben ons jargon gedreven naar woorden als 'case' en 'case-load'. Zindelijke vaklieden spreken nu van 'hulpeenheid', een woord dat, ondanks associatie met de techniek en de woningbouw, duidelijk is voor de leek. Dat kind, de mensen die in zijn korte verleden een rol hebben gespeeld, zijn nieuwe omgeving en alle invloeden die tot de bemoeienis van de rechter hebben geleid, zitten in die 'hulpeenheid' besloten. Een zekere beslotenheid is ook steeds het kenmerk van onze hulp aan deze kwetsbare mensengroep van baby's, peuters, kleuters, kinderen en pubers.

In een brochure van Humanitas heeft vroeger jaren een journaliste eens getracht met weinig woorden de situatie van zo'n kind, op weg naar herstel binnen de zorg van onze voogdij, weer te geven:

'een kind is geen koffertje dat je zo maar ergens kunt neerzetten.'

Die zin vat het hele probleem samen.

Nu de medische wetenschap het spook van de verwezing bijna geheel heeft verjaagd gaat het bij onze voogdij bijna altijd om een veel erger beschadigd kind. En waar moeten we nu beginnen. Beroepshalve en soms contre coeur: we gaan het verplaatsen. Via ons of een ander kindertehuis en — idealiter — zo spoedig mogelijk naar een pleeggezin. Naar een omgeving die zoveel mogelijk het milieu, waarin een kind zijn beste ontplooiingskansen heeft, nabij komt;

Voeg bij deze gecompliceerde aanloop tot hulpverlening op volle kracht nu nog de omstandigheid dat de bestuursleden van een met de duurzame verzorging en opvoeding belaste instelling (zo heet het officieel) op een bepaalde wijze hoofdelijk aansprakelijk zijn voor wat er met het kind in voogdij geschiedt, het toezicht van de Raad voor de Kinderbescherming en de inspectie bevoegdheid van het Ministerie van Justitie en u zult ongetwijfeld iets van de functionele beslotenheid van dit werk binnen onze vereniging aanvoelen.

Wat zich naar buiten voor de geïnteresseerde leek nogal eens voordoet als een onderonsje van functionarissen en deskundige beleidsvoerders is in wezen een groep mensen die streng gereguleerd en gecontroleerd — en toch met beheerste menselijke bewogenheid — zó op het belang van hun pupillen zijn geconcentreerd dat zij daarop maar weinig interventie van dat, voor anderen zo boeiende en bloeiende, verenigingsleven kunnen verdragen.

Wanneer alles goed gaat komt er binnen de kring rond dat kind, die 'hulpeenheid,' een pleeggezin, dat, als ook die ontmoeting slaagt, doordringt tot de kern ervan. En dat pleeggezin is op zich zelf, als alle gezinnen, een eilandje van privacy, dat zich tot Humanitas heeft gewend, niet in de eerste plaats omdat onze hulpvaardige vereniging hen zo aantrekt, maar omdat ze een pleegkind willen hebben. Dat voorziet in een behoefte, maar dan toch met een hogere kwetsbaarheid dan normaal als prijs. Alle andere vormen van hulpverlening in Humanitas worden veel meer vanuit onze organisatie als zodanig aangepakt. Zij groeien dan geleidelijk naar professionalisering, maar het geheel blijft toch altijd organisatorisch berusten op dat draagvlak van belangloze medewerkers, zonder wie onze vereniging niet zou zijn uitgegroeid tot dat merkwaardige bedrijf waarvoor van tijd 'tot tijd een nieuwe structurele orde moet worden gezocht om het geheel zowel gaande te houden als voorwaarts te stuwen.

Actieve leden van onze vereniging, die veel te maken hebben met het uitvoerende grondvlak, geven wel eens duidelijk blijk van hun bereidheid ook eens wat te doen voor ons voogdijwerk. Het verbaast hen dat dit werk zich zo geheel buiten het leven van afdelingen en gewesten om afspeelt, zonder dat gebruik gemaakt wordt van de huns inziens op vele plaatsen aanwezige potentie tot ondersteuning. Zij vernemen immers telkens dat pleeggezinnen zo moeilijk te vinden zijn en denken dan: 'waarom schakelt men de afdelingen niet in.' In beginsel wil de leiding van het voogdijwerk dat ook wel, maar het besloten karakter van het werk maakt dat heel moeilijk. Ten eerste vormt het ledenbestand van Humanitas bij lange na niet het enige kanaal voor het werven van pleeggezinnen. Ten tweede is voogdijwerk nauwelijks vergelijkbaar met gezinsvoogdijwerk, een vergissing die, wegens de overeenstemming van de woorden, vaak gemaakt wordt. Er is inderdaad een tekort aan goede pleeggezinnen, maar er zijn er tegelijkertijd ook te veel. Een gezin dat aangeworven is als pleeggezin blijft soms teleurstellend lang op de inventaris staan, omdat het onvoorspelbaar is wanneer het juiste kind voor *dat* gezin opduikt. Op iedere pot past een deksel, maar als je van beide artikelen slechts een ongecontroleerde voorraad hebt, kun je lang passen en meten voor een bruikbare combinatie is gevonden. Pleeggezinnen zoeken en werven zonder de betrokken kinderen te kennen is dus nauwelijks mogelijk. Voorraadvorming, die mogelijk ¹⁾ met hulp van anderen in onze vereniging te verwezenlijken ware, is daarom een hachelijke zaak.

Wat willen namelijk deze echtparen aspirant-pleegouders? Niet vast in de rij gaan staan, zoals vitale bejaarden dat wel voor een plaats in een goed tehuis willen doen. A.s. pleegouders hebben wensen die het wachten slecht verdragen. Daarom ziet men zo vaak, telkens in andersoortige bladen, advertenties van ons met: 'hartelijk pleeggezin gevraagd.' Zo'n advertentie komt bij voorbeeld in 'de Boerderij', omdat we van dat milieu nu net voor één kind iets verwachten.

Het is beter dat afdelingsbesturen onze pleeggezinnen niet kennen. Dat pleeggezin staat in een positie die maakt dat het zelf en alleen moet beslissen in welke verhouding het tot het openbare deel van Humanitas wil staan.¹⁾

Het gesprek van de maatschappelijk werker(ster) uit Amsterdam met kandidaat-pleeggezinnen is een delicate aangelegenheid. Waarom vragen zij een pleegkind? Past hun wens en streven bij wat wij zoeken? Want — u begrijpt dat — die vraag kan bedoeld zijn als een poging soelaas te vinden voor het nog niet opgeloste emotionele probleem van de kinderloosheid.¹⁾

En zo kan het wel eens een voordeel zijn dat die maatschappelijk werkster uit een andere plaats komt.

Het eventueel meewerken aan de eerste selectie van gezinnen door een plaatselijk maatschappelijk werker is wel in studie genomen. De medewerking zou dan vermoedelijk toch slechts neerkomen op negatieve selectie. Of plaatselijke maatschappelijk werkers dat ambiëren is nog de vraag. Dit noopt tot enige reserve.

De beslotenheid van het voogdijwerk moeten we gaan zien als een kenmerk van deze werksoort.

De maandelijkse cheque die pleeggezinnen ontvangen betreft alleen vergoeding van kosten. Als wij pleeggezinnen soms een vrijwilligers-elite noemen, doen wij dat wel terecht. Als vrijwilligers timmeren zij — in goede zin bedoeld — niet aan de weg. Zij doen hun werk als plaatsvervangende opvoeders in de beslotenheid van hun gezin en niet in het openbare leven als andere vrijwilligers. Deze gezinnen hebben juist daarom het recht zelf te beslissen of zij die beslotenheid naar het openbare deel van Humanitas willen doorbreken.

En tot slot: helemaal objectief beschouwd mogen we ons afvragen of het niet heel goed is dat pleeggezinnen buiten ons organisatie-winkeltje staan. Denkt u maar aan de moeilijke taak een kind op te voeden dat reeds schade geleden heeft, aan de formeel vastgelegde extra verantwoordelijkheid van het bestuur in Amsterdam, aan het toezicht van de Raad voor de Kinderbescherming en de inspectie van Justitie en lest best aan het regelmatige contact met de leiding en de deskundige medewerkers van de afdeling Voogdij in Amsterdam, alle extra invloeden waar de meeste gewone gezinnen geen weet van hebben.

H. VAN SCHAAIK.

¹⁾ Meester G. Ebbeling in de vergadering van de verenigingsraad 16-12-'67.

Het Voogdijwerk van Humanitas zoekt voor 13-jarige jongen

EEN HARTELIJK PLEEGGEZIN

in Amsterdam of omgeving.

Brieven: Voogdijwerk Humanitas, J. W. Brouwersstraat 16, Amsterdam.

europese prijsvraag op het gebied van de kinderbescherming

Uitgeschreven door het Burgerweeshuis te Amsterdam ter gelegenheid van het 450-jarig bestaan dat deze instelling in 1970 hoopt te herdenken.

Het Bestuur van het Burgerweeshuis in Amsterdam schrijft een internationale prijsvraag uit op het terrein van de praktische kindbescherming. De volgende deskundigen werden door het Bestuur uitgenodigd om lid te worden van de jury: *Voorzitter: Dr. D. Q. R. Mulock Houwer* tot 1 januari 1968 *secretaris-generaal* van de 'International Union for Child Welfare'.

Leden: M. S. Hirsch (België), Holger Horsten (Denemarken), Paul Lutz (Frankrijk), mej. dr. A. J. Wilmink (Nederland en afgevaardigde van het Bestuur van het Burgerweeshuis).

Het Bestuur van het Burgerweeshuis nodigt stafleden, opvoeders en teams van tehuizen en instellingen op het gebied van de kindbescherming uit om een studie te schrijven, die vooral van praktische betekenis zal zijn voor de werkers in de kindbescherming in Europa. Het is de bedoeling van het Bestuur dat er rapporten en studies ingezonden worden, die een neerslag vormen van een stuk dagelijkse ervaring en waaraan richtlijnen voor een toekomstige ontwikkeling kunnen worden ontleend. Uiteraard is de verwachting dat er een aantal theoretische uitgangspunten in wordt verwerkt, die ten grondslag liggen aan de ervaringen en beschreven experimenten. Het zal zeer op prijs gesteld worden, wanneer de schrijvers zowel de positieve als de negatieve aspecten van hun ervaringen zullen weergeven, op controleerbare wijze, als een verantwoorde evaluatie.

onderwerp van de prijsvraag

De deelnemers worden uitgenodigd om hun onderwerpen te kiezen uit de volgende drie hoofdgebieden van denken en handelen binnen de kindbescherming. Uit ieder hoofdgebied worden bij wijze van voorbeeld enige deelgebieden genoemd, waaruit men een onderwerp zou kunnen kiezen.

I. observatie

b.v.: 11 als observatie een doelstelling is van opvoeders en stafleden, op welke wijze worden de observatiegegevens verkregen en verwerkt, hoe leiden zij tot de volgende stap in de opvoeding en/of de heropvoeding;

12 is observatie als doel mogelijk zonder behandeling;

13 het verband tussen observatie en behandeling

14 theorie en praktijk in verband met de duur van de observatie;

II. behandeling in het tehuis

21 een criterium-studie

met een evaluatie van de selectie-criteria b.v. waarom speciaal dit type kind of jongere;

22 een methodologische studie

één of meer behandelingswijzen, toegepast als individuele en/of groepsbehandeling. Hoe kwam men tot deze behandelingswijze;

23 identificatie-problemen

b.v. hoe treden we het verschijnsel van de zg. heimwee-reactie tegemoet;
hoe dat van het zich geïsoleerd en eenzaam voelen;
hoe benaderen we identificatie-problemen tussen kinderen, resp. jongeren onderling;
idem tussen opvoeders en pupillen;
hoe trachten we op basis van theoretische beschouwingen over de basis-veiligheid deze in het tehuis zo goed mogelijk te waarborgen vanuit de organisatie in het tehuis en vanuit de behandelingswijzen.

24 coördinatie tussen het tehuis en de buitenwereld

b.v. de relatie tussen tehuis en de scholen buiten het tehuis;
het vraagstuk of onderwijs en opvoeding in schoolverband binnen het tehuis of de inrichting plaats moeten vinden of erbuiten;
de relatie met de instituties van vrije jeugdvorming buiten het tehuis;
de interrelatie tussen het sociale leven in en buiten de inrichting v.v.;

25 samenwerking met de ouders

b.v. de relatie tussen de pupil en zijn ouder(s);
wat doet het tehuis in de praktijk met de anamnestiche gegevens;
hoe tracht men het probleem te benaderen als er geen samenwerking met de ouder(s) mogelijk is;
hoe tracht men vanuit het tehuis de binding tussen de pupil en de ouder(s)/het milieu van herkomst te beïnvloeden;
wat kan het tehuis, de inrichting voor tegenwicht bieden tegen de binding met de ouder(s)/het milieu van herkomst;

26 nazorg

b.v. noodzaak tot nazorg;
beschrijving van een gekozen organisatorische vorm met de voor- en nadelen;

27 noodzaak tot zgn. follow-up

b.v. een vervolgstudie van een steekproef uit de populatie van het tehuis, de inrichting;

III personeel

31 'in-service training'

b.v. hoe leiden we de opvoeders in ons tehuis op;
relaties tussen de zgn. in-service training en opleidingsinstituten;
opleiding tot therapeutische behandelingswijzen;
problemen betreffende de zgn. supervisie en experimenten op het terrein van supervisie en praktijkbegeleiding;
experimenten op het gebied van zgn. team-teaching;

32 interactie tussen opvoeders en andere stafleden

b.v. hoe komt de vertaling van diagnostische gegevens in termen van een (her)opvoedingshandelen tot stand;
op welke wijze nemen de stafleden deel aan een therapeutisch of (her)opvoedingsplan;

op welke wijze komt er interactie tot stand tussen groepsleiders en stafleden; beschrijving van problemen, die uit het werk in teamverband voortkomen en de wijze waarop naar een oplossing gezocht wordt.

voorwaarden tot deelname

De deelnemers dienen hun manuscripten vóór 1 april 1969 in te zenden aan het *Burgerweeshuis, IJsbanaanpad 3, Amsterdam*. In de linkerbovenhoek van het pakket moet 'Europese Competitie' vermeld staan.

Het manuscript wordt gedateerd door de schrijver(s), maar niet ondertekend.

Los van het manuscript, maar in hetzelfde pakket dient een korte introductie tot de studie meegezonden te worden, waarin de volgende gegevens zijn opgenomen:

- a) naam en adres van de schrijver(s) van het manuscript;
- b) de functie van de schrijver(s);
- c) naam (namen) en adres(sen) van de inrichting(en) waarop de studie betrekking heeft;
- d) de aard van het tehuis, de inrichting(en) waarop de studie betrekking heeft; aantal en typering van de pupillen;
- e) de sociale achtergrond van de opvoeders, specialisten en andere stafleden;
- f) de relatie met de naaste omgeving;
- g) de functie van de inrichting in het geheel van sociale projecten in de omgeving, waarin het tehuis gesitueerd is.

Deze introductie wordt door de schrijver(s) ondertekend en als een begeleidende brief in een gezegelde envelop in hetzelfde pakket als het manuscript meegezonden.

De titel van het manuscript dient alleen op deze envelop vermeld te worden.

De studie mag niet reeds gepubliceerd zijn.

Het manuscript moet in het Engels of Frans worden ingezonden in drievoud. Alleen getypte manuscripten worden geaccepteerd.

De omvang van de studie dient te liggen tussen 60 en 110 pagina's in kwarto formaat, getypt met 1 regel spatie tussen de regels.

De deelnemers erkennen automatisch door het inzenden van hun manuscript het recht van het Bestuur van het Burgerweeshuis om die studies te publiceren, die door de jury worden aangewezen als degene aan wie een prijs wordt toegekend. Het Bestuur van het Burgerweeshuis is van plan om zo spoedig mogelijk na de prijsuitreiking in mei 1970 over te gaan tot publikatie van de met een prijs bekroonde manuscripten.

prijzen

Het Bestuur van het Burgerweeshuis looft een eerste prijs van 2.000 USA-dollars uit en een tweede en derde prijs van ieder 1.000 USA-dollars.

In het geval dat de jury geen der manuscripten van voldoende Europees belang acht, zal het Bestuur een troostprijs beschikbaar stellen van 500 USA-dollars voor het relatief beste manuscript.

Voor meer informatie over deze prijsvraag wende men zich tot het **Burgerweeshuis, IJsbanaanpad 3, Amsterdam**. Vermeldt u dan s.v.p. op de envelop 'Information European Competition'.

RECLASSERING

Reclassering en nazorg in Engeland

overgenomen uit 'route' contactorgaan voor medewerkers van de protestants christelijke reclasseringsvereniging

De hieronder afgedrukte tekst is een bewerkt artikel, dat ons werd toegezonden door een reclasseringsambtenaar in Engeland. Hij geeft daarin een beeld van de ontwikkeling van het reclasseringswerk en in het bijzonder de wijze waarop de nazorg meer aandacht heeft gekregen.

Vanaf het begin is de reclasseringsambtenaar in Engeland de maatschappelijk werker van Justitie geweest, die verantwoording verschuldigd is aan een commissie van plaatselijke rechters. Hij werd oorspronkelijk waarschijnlijk beschouwd als een behulpzame figuur, met goede bedoelingen bezielde en misschien zelfs met een teveel aan medelijden, wiens functie het was Justitie te helpen, te adviseren en degenen die door de rechtbank aan de zorg van de reclassering waren toevertrouwd vriendelijk te bejegenen.

Sedert het einde van de oorlog is er veel verandering gekomen in een aantal zaken in Engeland. Oude ideeën en morele waarden zijn scherp onderzocht. Het publiek heeft een andere kijk gekregen op de autoriteiten en de wijze waarop zij functioneren. De aandacht wordt door pers en televisie gevestigd op elk werkelijk of ogenschijnlijk misbruik van macht. Onderzoeken en rapporten zijn een alledaags verschijnsel geworden.

In 1959 werd de commissie Morrisson benoemd om alle aspecten van de Reclasseringsdienst te onderzoeken; er verscheen in 1962 een uitgebreid rapport. Men was van mening, dat reclasseringsambtenaren niet alleen met het maatschappelijk werk van justitie moesten worden belast, maar dat zij ook bemoeienis moesten hebben met de nazorg van mensen die in een gesticht werden behandeld en in hechtenis waren genomen.

Hoewel het reclasseringsambtenaren altijd was toegestaan gevangenen te bezoeken en wij met een beperkt aantal ex-gevangenen die een lange gevangenisstraf achter zich hadden, contact hielden, stond het overgrote deel van de gevangenen buiten onze invloedssfeer. De Welfare-dienst voor de gevangenen groeide van één maatschappelijk werker die twee gevangenen bezocht in 1945 tot 85 maatschappelijk werkers in 45 gevangenen in 1963. In 1963 publiceerde de adviescommissie zijn rapport over de organisatie van de nazorg. De aanbevelingen kwamen in het kort hierop neer, dat een nieuwe en grotere dienst voor reclassering en nazorg verantwoordelijk moest zijn voor het welzijn in de gevangenis en voor vrijwillige nazorg van ontslagen gevangenen.

Vele ambtenaren hadden angstige voorgevoelens over deze nieuwe plichten. Er werd van hen verwacht dat zij met een ander type mensen zouden werken en het was nodig, verwachtingen van succes of falen te herzien. Onze eerdere ervaring was opgedaan met delinquenten in hun proeftijd, waarvan wij de meesten zelf

hadden geselecteerd voor aanbeveling bij justitie. Onze nazorgcliënten waren jonger en kwamen uit inrichtingen waar in een tamelijk ontspannen omgeving een behandeling had plaatsgehad; aan de andere kant hebben wij de gevangene vaak jaren gekend zonder in staat te zijn geweest hem zover te brengen dat hij in de maatschappij ingepast kon worden. We moesten ons aanpassen aan de idee, dat wij moesten werken met mensen zolang deze voelden dat zij ons nodig hadden, meer dan gedurende een 'vastgestelde periode', hetgeen een zekere mate van veiligheid gaf en de mogelijkheid om vooruit te plannen. Er vond een gedachtenwisseling plaats tussen de staf van de gevangenis en de plaatselijke dienst. Nieuwe ideeën kwamen naar voren. Het overgrote deel van de reclasseringsambtenaren heeft een reservoir van maatschappelijk werk-ervaring gevormd. Er werd gediscussieerd en nagedacht op plaatselijke en academische opleidingsniveaus.

De gevangene en de reclasseringsambtenaar in de gevangenis worden niet langer van elkaar geïsoleerd gezien, maar als een deel van de totale situatie. De welzijnsafdeling van de gevangenis is een geïntegreerd en integraal deel van elk plaatselijk reclasseringsgebied.

Het is het doel van de reclasseringsambtenaar, elke gevangene te bezoeken als hij door justitie is veroordeeld, zijn bereidheid hem bij zijn problemen te helpen tot uitdrukking te brengen en een follow-up te geven door bezoek van het gezin, correspondentie en waarschijnlijk bezoek aan de gevangene gedurende zijn straf-tijd. De welzijnsambtenaar in de gevangenis is beschikbaar terwijl de man in de gevangenis zit en zowel hij als de ambtenaar buiten de gevangenis werken nauw samen tot welzijn van de delinquent. Er wordt uitstekend werk verricht, maar de problemen zijn enorm en er zijn nog steeds werkgebieden onaangeroerd gebleven. Wij spreken nog steeds over groepswork, de rol van hulpkrachten, die in Nederland zo goed schijnt te zijn geregeld en onze verwikkeling met een gebruik van de hulp van het gevangenisteam. Het is onvermijdelijk dat enkele gevangenen hulp zullen weigeren; zij vinden de rechtvaardiging voor die houding mogelijk in het bijzonder als het rapport van de reclasseringsambtenaar voor de rechterlijke macht noodzakelijkerwijs negatief was. Ondanks deze groeipijnen, die verwacht moeten worden gedurende elke periode van verandering, geloof ik dat het nieuwe systeem meer efficiënt moet zijn. In deze streek zijn ongeveer 150 reclasseringsambtenaren beschikbaar om de huidige en potentiële werkomvang te behandelen, die vroeger door twee nazorg-ambtenaren werd behandeld.

De laatste jaren is de staf snel uitgebreid, nieuwe en progressieve gedachten hebben ingang gevonden. De horizon van de reclasseringsambtenaar is verbreed en omvat nu ook de huizen van bewaring en wij voelen ons niet meer zo op de basis van justitie staan als vroeger. Het perspectief van ons werk wordt geleidelijk breder en wij zullen in 1968 met een nieuwe conceptie gaan werken — 'voorwaardelijke invrijheidstelling' — de invrijheidstelling van geselecteerde gevangenen na het verstrijken van een derde deel van hun lange straftijd. Ik meen dat wij midden in de groei en ontwikkeling staan op strafrechtelijk terrein en er zijn aanwijzingen dat reclasseringsambtenaren een dynamische en in verantwoordelijkheid toenemende rol in deze zaken zullen gaan spelen.

J. W. TRACEY.

BOEKBESPREKINGEN

maatschappelijk werk in deze tijd

door m. traas

uitgeverij g. f. callenbach n.v. (rotonde-reeks) 134 blz.

De Rotonde-reeks brengt een serie 'pockets' betreffende vraagstukken die in hoofdzaak betrekking hebben op christendom en samenleving. Het boekje van Traas past daar dus wat moeilijk tussen.

Het opnemen in de Rotonde-reeks zou kunnen samenhangen met het vrij uitvoerige laatste hoofdstuk betreffende maatschappelijk werk en levensovertuiging. De schrijver waarschuwt de lezer voor zijn persoonlijke en 'gekleurde' kijk op dit gegeven, o.a. verband houdend met zijn deelnemen aan de commissie 'Maatschappelijk Werk en Pastoraat' van de Nederlands Hervormde generale diaconale raad.

Wie dan 'op alles voorbereid' verder leest zal verrast zijn bij een aantal passages als de volgende:

'Persoonlijk heb ik de conclusie getrokken, dat de levensovertuiging in het maatschappelijk werk een belangrijke rol speelt als een aspect van het leven, naast andere aspecten. En het hangt altijd van de cliënt af hoe belangrijk een bepaald aspect in een bepaalde situatie is. De allergie die vele maatschappelijk werkers hebben ontwikkeld tegen alles wat met het geloof en levensovertuiging te maken heeft, komt mij even onjuist voor als het te onpas te berde brengen van de levensovertuiging als dit voor de cliënt niet aan de orde is. Ik ben daarom geneigd te menen, dat een levensbeschouwelijke opzet van het maatschappelijk werk als principe gevaarlijk is, maar een niet-levensbeschouwelijke opzet als dogma eveneens. Zolang er nog cliënten zijn die voor hun maatschappelijke moeilijkheden hulp zoeken bij hun Kerk of levensbeschouwelijke groepering, is mijns inziens levensbeschouwelijk maatschappelijk werk gerechtvaardigd. En zolang er mensen zijn die deze hulp zoeken buiten een Kerk of daarmee verwante groep, heeft mijns inziens het niet-levensbeschouwelijk gebonden werk een plicht van bestaan.

Misschien klinkt dit erg onprincipieel en pragmatisch, maar ik leg er nogmaals de nadruk op, dat het in het maatschappelijk werk gaat om de cliënt en om niets en niemand anders. Wanneer de Kerk maatschappelijk werk wil doen, is daar mijns inziens niets tegen, maar alleen als het gebeurt als dienst aan de cliënt, waarbij het maatschappelijk werk maatschappelijk werk kan zijn, zonder bijbedoelingen.

Ik teken hierbij nog aan, dat het vaak geboden alternatief voor het levensbeschouwelijk maatschappelijk werk, nl. overheids-maatschappelijk werk, mij evenzeer problematisch voorkomt. Naar ik meen is de overheid in het algemeen te weinig beweeglijk, te doortrokken vaak ook van politieke beleidsoverwegingen om

het maatschappelijk werk goed tot zijn recht te laten komen. Het dienen van het algemeen belang is een primaire taak van de overheid. Het maatschappelijk werk dient primair het belang van het individu. In de praktijk kunnen deze belangen wel eens tegenstrijdig zijn en een goede oplossing kan hier beter bereikt worden wanneer beide aspecten door verschillende lichamen worden behandeld.'

Voor het hele boekje geldt, dat het zeer goed bruikbaar is voor de belangstellende die zich een goed leesbare introductie in het maatschappelijk werk wil aanschaffen, van niet veel meer dan honderd pagina's.

Het belangrijkste staat er wel in, hoewel natuurlijk zeer beknopt. Helaas leidt die beknoptheid hier en daar tot onvolledigheid waardoor een onjuist beeld kan ontstaan. Bijvoorbeeld wordt op blz. 106 wel het pionierswerk van het Leger des Heils en de Labrehuizen voor thuislozen genoemd, maar de Vereniging Hulp voor Onbehuisden blijft onvermeld.

Wie op zoek gaat naar 'Humanitas' (en wie zou dat niet doen!) komt een zeer beknopte vermelding op de juiste plaatsen tegen, hoewel niet in de paragraaf over de historie van het maatschappelijk werk, daar lezen we slechts over 'de overheid en de Kerken'.

Als fout mag de schrijver worden aangerekend dat hij 'Humanitas' op blz. 91 nog aanduidt als 'vereniging voor maatschappelijk werk op humanistische grondslag', de naam die in 1959(!) is veranderd in 'Nederlandse vereniging voor maatschappelijk werk Humanitas'.

De korte omschrijving die hij vervolgens geeft is in hoofdzaak wel juist, afgezien van het ook hier weer opduiken van het onuitroeibare misverstand, dat Humanitas een 'claim' zou hebben op alle niet-kerkelijken. Zelfs tussen aanhalingstekens misstaat een dergelijke formulering in een informatief bedoeld geschrift.

In de literatuuropgave blijken ook maar enkele titels voor te komen van publikaties waar iets over de vereniging Humanitas instaat en geen enkele publikatie van de vereniging zelf.

Enkele tekortkomingen dus maar voor wie hierop attent is overigens een bruikbare introductie in de ontwikkeling, het vak en de organisatie van het maatschappelijk werk. Als illustratie worden enkele praktijkvoorbeelden gebruikt.

Het prettigste is dat het boekje zich kenmerkt door nuchterheid, duidelijkheid, bescheidenheid en een scheutje humor.

P. ALBARDA

verschenen

Demokratie en maatschappelijk welzijn, verslag van de diocesane chantardag 1967 in het centrum van Rotterdam.

èn bijzonder

èn samen

Ervaringen uit een samenwerkingsproject publikatie no. 5, samengesteld door de contactcommissie voor Bijzondere Projecten in 1962, ingesteld door de toenmalige minister van Maatschappelijk Werk.

dienstencentra voor bejaarden

Op 4 maart jl. is door de staatssecretaris, mr. H. J. van de Poel, officieel het rapport van de Commissie voor de begeleiding van dienstencentra aan de beide Kamers der Staten-Generaal aangeboden.

Aan dit officiële gebeuren is een lange 'broedtijd' vooraf gegaan. Een kniesoor echter, die daarop let nu men het bijzonder goed uitgevoerde, overzichtelijke en zeer leesbare rapport voor zich heeft liggen.

Het is geen geheim, dat het werk van deze commissie, onder voorzitterschap van mevrouw D. Heroma-Meilink, de onderbouw heeft gevormd voor de (eerder verschenen) voorlopige Rijksbijdrageregeling voor dienstencentra.

Het rapport, dat tegen een bedrag van f 5,- bij de Staatsuitgeverij te Den Haag kan worden besteld, kunnen wij zeker aanbevelen voor allen, die iets met een dienstencentrum te maken hebben.

J. TERLOUW.

krotopruiming en sanering in maatschappelijk perspectief

dr. r. r. koopmans

1968. 24 x 17cm. omvang 52 blz. geïllustreerd. bestelnummer: 210-029-08.

prijs f2,80. (franco per post f3,20)

Inhoud: Inleiding - Krotopruiming en sanering in maatschappelijk perspectief: doeleinden en vormen - De bewoners en de krotwoningen - De praktijkfasen van krotopruiming in het kader van sociale sanering - Het sociaal-wetenschappelijk onderzoek - Het sociaal beleid - Geciteerde literatuur.

Krotopruiming en sanering roepen voor degenen die dit rechtstreeks treft, vele problemen op. Met name ook de maatschappelijke verhoudingen waarin betrokkenen hebben geleefd, ondergaan vaak ingrijpende veranderingen. In bestuurlijke kringen, zowel bij de overheid als bij het particulier initiatief, wordt dit gelukkig steeds meer beseft.

Dit werk levert informatie op dit terrein. In de verwachting, dat in de toekomst meer plannen tot krotopruiming en sanering zullen kunnen en worden gerealiseerd dan voorheen.

De auteur, werkzaam bij het Bijzonder Opbouwwerk in Amsterdam, beschrijft de problematiek binnen het kader van de sociale politiek, in haar relatie van de bewoner tot woning en in de fasen van het saneringsproces. Hij geeft functies en taken aan van de sociale wetenschap en vooral ook van het sociaal beleid. De schrijver wijst op de krotopruiming in het kader van verkeersdoeleinden, cityvorming, enz., maar vooral wijst hij op de noodzaak te komen tot krotopruiming binnen een verantwoorde sociale sanering.

De schrijver komt met meningen die mogelijk niet door iedereen zullen worden gedeeld, maar die hij overigens ook zelf in de tekst regelmatig relativeert door alternatieven te noemen.

Vaste richtlijnen staan er niet in, maar het boek kan wel het inzicht bevorderen in de toch wel complexe maatschappelijke problematiek die krotopruiming en sanering oproepen.

opneming in verzorgingstehuizen voor bejaarden

De Nederlandse Federatie voor Bejaardenzorg heeft een brochure uitgegeven, getiteld *'Opneming in Verzorgingstehuizen voor Bejaarden'*.

In dit rapport wordt o.m. benadrukt, dat de selectie van kandidaten voor verzorgingstehuizen zorgvuldig dient te geschieden, opdat die bejaarden zullen worden opgenomen, die het meest gebaat zijn met de verzorging, welke het tehuis kan bieden. Voor het vaststellen van de noodzaak tot opneming worden een aantal criteria beschreven (huishoudelijke, lichamelijke en psychische criteria, alsook het criterium omgevingshulp).

Het rapport adviseert om in gemeenten, waar meerdere verzorgingstehuizen bestaan, een bepaalde vorm van samenwerking tussen deze zusterinstellingen te creëren, teneinde te komen tot:

- eenheid in de gehanteerde opnemingscriteria;
- overleg omtrent plaatsingsmogelijkheden in de onderscheiden tehuizen;
- een gezamenlijk standpunt in het overleg met de gemeentelijke overheid.

De prijs van de brochure bedraagt bij afname van 1 exemplaar f 3,50; 10 exemplaren of meer f 2,50.

Bestellingen kunnen — onder vermelding van het aantal exemplaren — geschieden door een giro-overschrijving op nr. 531100 van de Nederlandse Federatie voor Bejaardenzorg.

de teleax-cursus

Nieuwe inzichten en benaderingswijzen op het vakgebied van de maatschappelijk werker.

De verspreiding van mededelingen over deze cursus is voorlopig gestaakt wegens technische moeilijkheden bij de opname. RED.

algemene bijstandswet (VII)

enkele uitspraken van de kroon en gedeputeerde staten op beroepsschriften

voldoende contact met buitenwereld, ook zonder televisietoestel

Voor een bejaarde persoon (70 jaar), slechthorend en lijdende aan een longaan-doening, is bijstand gevraagd in de kosten van aanschaffing van een televisietoestel. Burgemeester en Wethouders hebben afwijzend hierop beschikt.

Het bezwaarschrift wordt eveneens afgewezen op grond van de overwegingen, dat de vrouw met wie hij samenwoont in het bezit is van een radio en de woning gunstig is gelegen in de hoofdstraat van de gemeente, zodat betrokkene ook zonder televisie contact kan hebben met de buitenwereld.

Betrokkene is tegen deze beslissing in beroep gekomen bij Gedeputeerde Staten, die het beroep ongegrond hebben verklaard.

Daartegen heeft betrokkene hoger beroep aangetekend bij de Kroon, die als volgt overweegt.

Hoewel niet kan worden ontkend, dat betrokkene wordt beperkt in zijn mogelijkheden van contact met anderen, blijven voor hem, ook zonder een televisietoestel, voldoende communicatiemogelijkheden over.

Onder deze omstandigheden kunnen de kosten van aanschaffing van een televisie-toestel niet worden beschouwd als behorende tot de noodzakelijke kosten van het bestaan.

Beroep ongegrond verklaard.

(K.B. 22 december 1967, nr. 11).

opname in een bejaardentehuis zonder medische noodzaak

Door een 73-jarige vrouw is bijstand gevraagd in de kosten van opname in een bejaardentehuis.

B. en W. hebben op deze aanvraag afwijzend beslist.

Het bezwaarschrift wordt eveneens afgewezen op grond van de overtuiging, dat betrokkene in een zogenaamde bejaardenwoning verblijft en haar opneming in een bejaardentehuis noch op medische noch op sociale gronden noodzakelijk wordt geacht.

Betrokkene is tegen deze beslissing in beroep gekomen bij GS, die het beroep ge-grond hebben verklaard en bepaald, dat alsnog — voor zover nodig — bijstand dient te worden verleend in haar kosten van verzorging bij opneming in het bejaardentehuis.

Tegen deze uitspraak zijn B. en W. in beroep gekomen bij de Kroon, die als volgt overweegt.

Ten tijde van haar aanvraag was betrokkene 73 jaar oud. Uit de stukken blijkt, dat deze bejaarde het alleen wonen en de daaraan vooral gedurende de wintertijd voor haar verbonden ongemakken als een ernstig bezwaar aanvoelde en dat haar voortdurend de vrees bekleemde, dat zij bij ziekte of een ongeval onverzorgd zou blijven.

Met GS is de Kroon van oordeel, dat opneming van betrokkene in een bejaarden-tehuis onder deze omstandigheden gerechtvaardigd is. De kosten van verzorging

van betrokkene in het bejaardentehuis, waarin zij inmiddels haar intrek heeft genomen, moeten derhalve worden beschouwd als behorende tot de noodzakelijke kosten van het bestaan.

Het bezwaar van B. en W., dat om medische redenen opneming van de betrokkene in een inrichting nog niet nodig zou zijn, kon hieraan niet afdoen.

Beroep ongegrond verklaard.

(K.B. 22 december 1967, nr. 14).

Het humanistisch opleidings instituut

roept gegadigden op voor opleiding tot:

- A. Humanistisch geestelijk raadsman
- B. Vormingsleider, i.h.b. voor het humanistisch vormings-
onderwijs

tijd en plaats

De cursus duurt drie jaar.

De colleges worden gedurende twee jaar gegeven te Utrecht, 's zaterdags om de 14 dagen van 14—18 uur. In het derde jaar valt een 10 maanden durende stage.

Vakantie van 1 juli tot 1 september.

vakken

zijn o.a. humanistiek, filosofie, andragogiek/pedagogiek, kennis van het christendom, van de bijbel en van de niet-westerse religies.

vereisten

Middelbare schoolopleiding en enige jaren voortgezette studie. Leeftijdsgrenzen tussen 25—35 jaar. Humanistische levensovertuiging.

Een commissie van toelating beoordeelt de persoonlijke geschiktheid van de kandidaat.

mogelijkheden

Na de studie bestaat de mogelijkheid om als vrijwilliger of als beroepskracht werkzaam te zijn.

cursusgeld

Het cursusgeld bedraagt f 400,— per cursusjaar.

INLICHTINGEN EN AANMELDING

gedurende de maand mei bij het Humanistisch Opleidings Instituut, Oudegracht 152, Utrecht, postbus 114, telefoon (030)—2 46 41.